

retsplejelovens § 124 og klientkontovedtægten tilbyde advokatassistance på helt sædvanlige vilkår til sine private klienter. Helt problemfrit er det dog kun, hvis han gør det uden for arbejdspladsen, jf. om finansiering af advokatvirksomheden nedenfor, side 7 nederst.

Situationen ændrer sig imidlertid, hvis den ansatte advokat yder advokatbistand til sine kolleger i koncernen for slet ikke at tale om sine foresatte eller koncernens selskaber. Derved opstår et problem dels for advokaten personlig, dels for det selskab, hvori han er ansat.

Advokatens personlige problem skyldes det forslag, som Advokatrådet har sendt Justitsministeriet om ny formulering af § 18 a i klientkontovedtægten. Forslaget lyder som følger:

»Denne vedtægt gælder ikke for ansatte advokater i selskaber og foreninger. Dog gælder vedtægtens bestemmelser i det omfang, en sådan advokat ved siden af sit ansættelsesforhold driver uafhængig og selvstændig advokatvirksomhed.«

Udtrykket »uafhængig og selvstændig advokatvirksomhed« i den nye § 18 a er temmelig vagt og ubestemmeligt. Det er imidlertid Advokatrådets opfattelse, at den ansatte advokat ikke er uafhængig og selvstændig, når han rådgiver selskabet selv eller sine chefer.

Hvis domstolene giver Advokatrådet medhold i denne fortolkning, er konsekvensen, at den ansatte advokat ikke kan hjælpe sine foresatte (muligvis heller ikke andre ansatte), det ansættende selskab og dets koncernforbundne selskaber i den udstrækning, arbejdet vil indebære, at han kommer i besiddelse af midler, der ellers skulle behandles som klientkontomidler.

§ 18 a siger, at vedtægten ikke gælder i disse situationer. Det betyder naturligvis ikke, at advokaten kan lade hånt om bestemmelserne, men at han slet ikke må få sådanne midler i hænde. Tankegangen bag forslaget virker ikke klar endsige overbevisende. Det er overhovedet ikke i nogen klienters interesse, at deres rådgivere ikke bør ekspedere f.eks. stempelgebyrer eller i øvrigt befatte sig med pengestrømmen og ikke er underkastet klientkontoreglerne, hvis det alligevel sker.

Klientkontobestemmelsen burde ikke være bestemt af erhvervspolitiske hensyn, men af hensyn til klienternes sikkerhed. Ordlyden burde derfor være nærmest modsat af, hvad Advokatrådet har foreslået, jf. forslaget til alternativ formulering sidst i dette brev.

Hvad angår lovforslaget om retsplejelovens § 124 og bemærkningerne til det, skaber det som sagt også et problem for de selskaber (bortset fra de nye, egentlige advokatselskaber) og andre juridiske personer, der ansætter advokater eller andre til at udføre juridisk arbejde. Det vil være ulovligt, hvis udførelsen af det juridiske arbejde indebærer, at den juridiske person selv må anses for at udøve advokatvirksomhed.

Umiddelbart virker det kun positivt, at lovforslaget vil åbne mulighed for at drive advokatvirksomhed i selskabsform.

Helt så uskyldigt er lovforslaget dog ikke, i hvert fald ikke ifølge kommentarerne til det. Bemærkningerne til lovforslaget indeholder nemlig nogle definitioner på, hvad det vil sige at drive eller udøve advokatvirksomhed. Det har der ikke hidtil foreligget noget autoritativt om i denne henseende.

Selv i Retsplejerådets udtalelse på side 26 i lovforslaget anføres det, at Retsplejerådet ikke har anset det som sin opgave i denne udtalelse nærmere at fastlægge, hvad der forstås ved advokatvirksomhed, men at tage stilling til, hvorvidt advokatvirksomhed bør kunne udøves i selskabsform.

Denne mangel søger Justitsministeriet at råde bod på ved i bemærkningerne til L 150 at indkredse begrebet advokatvirksomhed; men afgrænsningen forbliver uklar. Kommentarerne anfører på side 14:

»Gennemføres dette lovforslag, vil det følge heraf, at der i et sådant tilfælde vil være tale om advokatvirksomhed, der kun må udøves af et advokatselskab efter lovens regler.«

Tilfældet var, at en landboforening lod sin ansatte advokat møde i retten for et medlem.

Videre siges det på side 14:

»Efter det anførte vil en gennemførelse af lovforslaget således medføre, at en forening ikke vil kunne tilbyde sine medlemmer juridisk bistand som beskrevet ovenfor gennem en i foreningen ansat advokat, medmindre foreningen opfylder de betingelser, der efter lovforslaget stilles for at sikre advokatvirksomhedens uafhængighed.«

Sidste del af denne kommentar forekommer vildledende, al den stund lovforslaget udelukker, at en forening kan opfylde betingelserne.